

„Novi čas“

zhaja vsak petek ob
12. uri dopoldne. Ured-
ništvo in upravnništvo je
Gospodski ulici št. 6,
drugo dvorišče.

NOVI ČAS

List stane

za celo leto 4 K
za manj premožne 3 „
v Nemčijo 5 „
posamezne številke 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 25.

V Gorici, 21. junija 1912.

Leto III.

Nov nadzornik.

Finžgar kot nadzornik je padel! 12 let je imel goriški ljudskošolski okraj v svojih rokah. Njegova doba je potekla. Ni ga več.

Prejšnjo soboto se je razširila novica, da je ministerstvo na njegovo mesto imenovalo kot nadzornika g. gimnazijskega profesorja dr. Josipa Pavlina.

Mi to spremembo z velikim veseljem pozdravljamo in z velikim zadoščenjem. Kajti v ti spremembi vidimo zopet sadove tistega boja, ki ga je »Novi Čas« zapolnel proti liberalnemu in svobodomiselnemu učiteljstvu na Goriškem.

Brez primere je že bilo, kar si je to svobodomiselno učiteljstvo dovoljevalo. Pljuvali so najjasnejšim določbam ljudskošolskih zak. takorekoč naravnost v obraz, in nikogar ni bilo, ki bi jih bil kaznoval. Da, še celo potuho so dobivali!

Prisegli so na postavu, ki pravi, da je namen ljudske šole, mladino vzgajati versko - нравno, to je v smislu naukov tiste katoliške cerkve, kateri je naše slovensko ljudstvo udano iz srca — ti svobodomiselni učitelji pa so v svoji nizki zagrizenosti proti svoji sveti prisegi gonili mladino proč od cerkve in Boga.... Tu si videl svobodomiselnega učitelja, ki je odpravljaj v šoli molitve in prelepi krščanski pozdrav »Hvaljen bodi Jezus Kristus«; ki je tožil duhovnika, ker je mladino vodil k sv. Alojziju; ki se je drznil duhovniku komandirati v cerkvi; tam si videl drugega, ki je otrokom trgjal spominke prvega sv. obhajila z vratih in jih metal v pljuvalnike; tam spet tretjega, ki je deklice proklinjal s »hudičeve hčere«, ker so se pripravljale za vstop v Marijino družbo; potem spet četrtega, ki je dal prirejati ples in šolski mladini noreti po njih do pozne nočne ure; dalje še druge, ki so mladino zlorabljali za liberalno metodarijo in sokolstvo....

Tako so delali, in vedno postava določa: »Pred vsem na morajo učitelji za to skrbeti, da se šolski otroci v šoli in zunaj šole versko-nравno obnašajo« in na drugem mestu: »Otroke se mora odvracati od vsega, kar bi vtegnilo nanje slabo voljati in njih versko-nравno vzgojo izpostavljati kakoli nevarnosti.«

Tem postavam je liberalno učiteljstvo kar naravnost pljuvalo v obraz. Za to pa so dobivali potuho, zaščito, boljša mesta.

Da, šli so tako daleč, da so lani koncem oktobra celo na svoji uradni konferenci na nezaslišan način žalili katoliško prepričanje onega ljudstva, ki jih vzdržuje s krvavo zasluženimi vinarji svojih rok. Norčevali so se iz postnih dnevvov, in nadzornik, ki je bil predsednik konference, ni ne grjal ne protestiral. Da, ploskal je, ko je neki profesor lani početkom decembra pred učitelji v obliki tujih izrazov trdil, da sveta ni ustvaril Bog in da človek nima duše....

Neizprosni boj je »Novi Čas« svobodomiselnemu učiteljstvu proglasil takoj od svojega početka. Z železno vstrajnostjo ga je vodil naprej. Rogali so se mu svobodomiselni učitelji in ga v »Soči« napadali in smešili: »Kaj boš grozilo — zelenček«, »O ti ubogi listič« i. t. d.

Toda prišel je 20. decembra in katoliško ljudstvo je pokazalo, da hoče samo gospodovati v okrajnem šolskem svetu goriškem. In prišel je junij in navzlic vsem visokim zaščitnikom v Trstu, je naučno ministrstvo na Dunaju ugodilo zahtevi katoliškega ljudstva ter izvolilo kot nadzornika moža, o katerem smo omenili, da prinese toli teptano in prezirano postavu tudi pri zagrizenih v vrstah svobodomiselnega učiteljstva do veljave in časti.

Mi se tega preobrata iskreno veselimo. Stvar, za katero se borimo, zmaguje. To nas veseli!

Toda boi hočemo voditi še dalje. Dokler je kaj takih svobodomiselnih in nise-golomnih ljudi med učitelji na Goriškem, dotle bo trajal naš boj, odločen, vstrajen, brezobziren. Mi vemo, da zmagamo prei ali slei. Z nami je katoliško ljudstvo. Tega nai se boje in to nai si zanemuio tisti, ki kot učitelji ljudstvo in mladino nehušujejo in jo zavajajo proč od cerkve in Kristusa!

Vojna med Italijo in Turčijo.

Lahi zadnji čas niso zasedli nobenega otoka več v Egejskem morju, ker Anglež in Francoz Lahe le preveč postrani gledata. Ker pa italijansko ljudstvo zahteva

uspehov, so Italijani v Tripolitaniji začeli bolj krepko nastopati. Na več krajih so vkljub turškemu odporu izkrcali svoje čete in Turke ter Arabce potisnili nazaj. Posebno na vzhodni strani mesta Tripolisa se vrše hudi boji. Izgube na obeh so brez dvoma velike. Italijani hočejo s temi uspehi Turkom in tudi drugim pokazati, da Turki najbolj pametno napravijo, če se udajo. Turki pa so trmasti in nočejo o miru nič slišati.

Zgodilo pa se je še nekaj drugega! Kakor znano, so Lahi zasedli celo vrsto turških otokov v Egejskem morju. Na teh otokih pa po veliki večini prebivajo Grki, ki bi se radi združili z Grško domovino. Grki sedaj od Lahov zahtevajo, da morajo te otoke odstopiti Grčiji. Lahi jih seveda ne bodo mogli oddržati. Nazaj jih ne bodo hoteli dati. Če torej res odtrgajo otoke za vedno od Turčije, je to znamenje za delitev Turčije, pri kateri bodo prizadete vse države in si bodo gotovo skočile vlase. Grki pa prebivajo tudi na otoku Cipru, ki pa je v rokah Angležev. Tudi ti Grki zahtevajo, da pridejo pod grško oblast. To pa Angleži ni všeč. Da to grško gibanje uduši, je Anglež Italiji naznanil, da ne trpi več, da bi Italijani zasedali turške otoke. Stvari so torej zelo napete in vedno bolj zanimive!

Nekaj brzojavk!

Po poročilih turškega vojnega ministerstva so Turki dne 4. t. m. napadli pred Homsom laško utrdbo pri Lebdi in zalepili veliko živih in vojnih kuhinjskih voz. Dne 6. t. m. so Turki in Arabci vzeli Lahom eno utrdbo. Lahi so izgubili 20 mož. Dne 7. t. m. so Lahi zopet zasedli utrdbo, a so jo morali po celodnevem boju prepustiti Turkom in Arabcem.

Laški general Camerana poroča, da ko so Lahi 16. t. m. zvečer izkrcali vojake v Marzi bu Šajfi, so laški vojaki takoj zasedli sosednjo oazo in grič Farug. Sovražnik je izkušal operacije ovirati, a so njegove čete laški vojaki razkropili. Razkropilne sovražnikove čete so se nato zopet zbrale in napadle laško desno krilo, a njih hudi napad okolu ene ure so Lahi odbili. Sovražnik je bil prisiljen bežati in je pustil na bojišču 50 mrtvih, veliko ranjencev, strelivo in veliko orožja. Lahi so izgubili dva mrtva in 9 ranjencev. Admiral Borea

pa dodatno poroča, da so zasedli Lahi tudi postojanko Ras Zuruk in da grade Lahi utrdbe. »Agenzia Stefani« se jezi, ker so Turki poročali, da so pri Lebdi Lahe porazili. »Agenzia Stefani« zopet trdi, da so bili pri Lebdi Turki in Arabci poraženi in da so Lahi pokopali 421 padlih Arabcev in Turkov, medtem ko da so imeli Lahi le 31 mrtvih in 59 ranjenih.

Listi poročajo, da razsaja med laškimi vojaki pri Dorni kolera. Samo v enem polku je umrlo za kolero 200 mož.

Po svetu.

Te dni je bila tudi v odseku našega državnega zbora sprejeta **nova brambena postava**, ki zahteva sicer večje število vojaštva, a nam saj deloma prinaša dveletno vojaško službo. Res je, da dveletna vojaška služba ni splošna. Pri konjenici in topničarjih ostane pri starem. Vendar se bo vlada morala v vojaških stvareh bolj brigati za kmeta in ga vpoštevati. To so zahtevali vsi poslanci. — Znano je, da so **Rusini** hoteli preprečiti, da bi bila ta postava sprejeta. Obštruirali so za žive in mrtve. Naposled so se udali, ko jim je vlada ob-

ljubila, da bo vpoštevala njih želje glede univerze. Sedaj so tudi oni za brambeno postavu. Zato jim je cesar poslal lepo zahvalno pismo. — Vsled tega cesarjevega zahvalnega pisma pa so planili po koncu **Poljaki**, ki hudo zamerijo vladi, da jim o tem nič povedala. Zahtevajo, da odstopi notranji minister Heinold, poljski minister Dlugosz je že odstopil. Tako torej groze vladi tisti Poljaki, ki so vedno dali za vladno čez drn in strn. Ni dvoma; da se kmalu pomire. — Toda pri vprašanju brambene postave so se sprli Čehi tako, da je **češki skupni klub razbit**. Del Čehov bo glasoval za brambeno postavu, manjši del pa bo proti. — Glede na naš zunanji položaj je važno omeniti to-le: Vsi so si na jasnem, da Avstrijo čakajo na Sredozemskem morju še velike naloge. Morda kaj kmalu pride odločitev, ker nihče neve, kako se razvije laško-turška vojna. Znamenje, kakorešen je položaj, je to: Dne 7. julija se **snideta nemški cesar in ruski car**, da se dogovorita, kako bosta v bodoče obe državi postopali v Sredozem. morju. Če to morje tako tišči Nemce in Ruse, kaj še le nas, ki smo ob tem morju takorekoč doma. — **Ruska mornarica** se bo izdatno pomnožila. Sklenjeno je, da Rusija izda na leto 300 milijonov rubljev za mornarico. — Tudi

Španci bodo zgradili sedaj 12 novih bojnih ladij. — **V Ameriki** se sedaj bije hud boj za to, kdo bo prihodnji predsednik Zedinjenih držav. Najmočnejša kandidata sta Roosevelt in Taft. Oba republikanske stranke. Roosevelt je kapitalistične struje, divji in oblasten. Taft je pa bolj politik. Na kongresu republikanske stranke je Taft dobil 528 glasov. Roosevelt le 502. — **Na Kitajskem** se vojaštvo še vedno upira. Vrše se vedno boji.

Naši poslanci za vinogradnike.

Poslanci Fon, Jarc, Jankovič in Duličič so vložili v seji 19. t. m. nujni predlog, ki zahteva:

1. naj država zlasti ob vremenskih katastrofah odpisuje zapadle obroke posojil za obnovitev vinogradov in naj sploh odplačilo teh posojil raztegne na 50 let;

2. naj država bolj kakor dozdaј spešuje združno organizacijo vinorejcev in naj zlasti z izdatno podporo vinarskim prodajalnim zadrugam pomaga, da si osnujejo zadosten obratni kapital.

Predlog je prišel s podobnimi predlogi poslancev Schürfa in Kemetterja že na vrsto ter bodo naši poslanci prišli v kratkem do besede.

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dajje.)

Načrt je bil videti izvedljiv, posebno, če bi se posrečilo ena vrata palače, ki vodijo na vrt, zasesti z našimi ljudmi. Če bi bil kralj enkrat na Seni, bi lahko prišel brez ovire do St. Kluda, kjer smo nameravali postaviti močen oddelek za stražo vozu. Pot naprej bi mu odprli in ustavili vsaj prvo zasledovanje.

„Bojim se le tega“, je dejal Bachman, da kralj v odločilnem trenutku zopet popusji ves načrt za beg. In ako pride potem do boja, je naš že tako maloštevilni polk še bolj oslabiljen, ker pošljemo oddelek v Normandijo.“

„O ne, Veličanstvo sedaj ne opusti določenega načrta“, je menil d' Hervilly.

Izvršili bomo vse potrebno, oddelek v Evre pa odpošljemo šele, ko Veličanstvo to zagotovo zaukaže, je odločil lajtenant Mejardoz.

Major mi je potem povedal potrebna povelja. Karer iz Soloturna naj bi dobil poveljništvo nad 300 možmi. Vprašal me je, ali bi hotel oditi s Karerjem v Evre; jaz pa sem ga prosil, naj me pusti pri glavnem polkovnem oddelku; kajti jaz sem bil sam pri sebi misli, da bo le prišlo do odločilnega boja za Tilerije in zato nisem hotel iti takorekoč na dopust za čas nevarnosti. Saj bi se vendar sramoval pred svojimi tovariši, ki so nekaj dni prihajali prostovoljno nazaj z dopusta, da bi se skupno bojevali z nami.

„Dobro“, je rekel Bachman „Vi ostanete pri nas. Upajmo, da se ta zadnji rešilni poskus kraljev posreči. Drugače ne bo tudi marsikateri izmed nas več doživel konca drugega tedna.“

XXXVI.

Kakor hitro sem bil prost, hitel sem iz Tilerij do Malteškega hotela, da pozdravim svojo nevesto in njenega očeta. V sobi sem našel Redinga z obema sestrama. Po prvem pozdravu sta stopila Rudolf in Marta do enega okna, Izabela in jaz do drugega.

Izabella je bila lepša kakor kdaj prej. Zdrav deželški zrak je lepo pordečil njeni lici; velike modre oči so se svetile od veselja radi snidenja, in sladek smehljaj ji je ležal na ustih.

Sedel sem poleg nje na nizek stol. ji poljubil roko in ji dajal razna ljubeznjiva imena, česar nisem storil do zdaj niti v pismih. Smejala se je in me šaljivo vprašala, ali se je začel že tajati švicarski ledenik, ki pravi njena sestra o njem, da ga vedno nosim v prsih. Potem me je okarala, da sem jo bil zanemaril. Niti enkrat nisem prišel k njim na Memardov dvor ter se vedno vpravičujem s službo. Saj ta ni bila zadnji čas tako stroga in bi bil lahko dobil dopust kakor Reding. Če bi mi med tem časom postala nezvesta, bi moral pripisati to le samemu sebi. Naj ne mislim, da ni imela nič izkušnav. Mladi Mompjer, nek daljni sorodnik, je bil celo pomlad pri njih in jo snubil.

„Mompjer!“ sem vskliknil. „Nekega Mompjera sem srečal pri svojem botru baronu Zurlaubenu.“

„Prav. Ta je Henrijev nečak. In priznati ti hočem, Damian, da je on pisal očetu zelo grdo pismo. Oče je bil tako hud nate, da je hotel takoj pretrgati vsako zvezo s tabo. S težavo sve ga z Marto prepričali, da je vse le umazana spletko, da bi pridobili mojo roko — in mojo doto za Henrija Mompjera! Oče bo hotel še govoriti s teboj o tem; le glej, kako mu odgovoriš! Že tako je napol obžaloval, da naju je zaročil in bi rajši imel Henrija že radi njegovega plemstva, če bi ne bil dal že tebi besede.“

Nagrbančil sem čelo in rekel: „Dobro! Dal bom markizu besedo nazaj.“

Lahno je zakričala, zatisnila mi usta z roko in rekla: „Hudobnež! Tega ne smeš storiti! Ker jaz te imam dosti rajša ko Henrija. Henri je grd. Nočem te povzdigovati, Damian, a ti si dosti, dosti lepši. Jaz ne morem prestati nič grdega. Henri je drugače čisto dober človek; toda če vidim njegov kozav obraz — fuj!“

Meni je šinila v glavo misel: „In če bi tudi jaz dobil koze? Kaj bi bilo potem iz najine ljubezni? In če bi strašna bolezen spačila lepi Izabelin obraz — kaj potem? — Je li to čista, prava ljubezen? — Jaz mislim, da bi osepnice ne mogle ločiti Verenke in mene!“ To sem mislil in sem molčal.

„Kaj ti je Damian?“ je nadaljevala Izabela. „Kaj tako pre-mišljuješ?“

„Prišlo mi je v misel, ali bi me še ljubila, če bi koze kaj pokvarile moje obličje, ali če bi me te dni ranila kroglja?“ sem odgovoril in jo vprašujoče pogledal.

„Oh! — ne govori vendar kaj tako groznega!“ je odgovorila vsa preplašena. „Niti misliti ne morem o kaj takem. Mislim, da bi šla v samosfan, če bi bilo še kaj samostanov na Francoskem. Ne besedice več o tem; če bom sanjala o tem, in niti v sanjah bi te ne videla rada takega. Povej mi raje, kako je bilo to — si-li res

imel v Zugu drugo nevesto, kateri si se radi mene odrekel, kakor je pisal Monpjer očetu?"

Čutil sem, kako mi je udarila kri v glavo. „Nisem imel nikake neveste, nisem bil zaročen,“ sem odgovoril.

„Glej, kako rdiš! Nekaj je vendar na tem. Le na dan z jezikom in spovej se lepo, če hočeš, da te odvezem.“

Odkrito in pošteno sem ji povedal kratko zgodbo svoje mladostne ljubezni in ji tudi nisem zakrival, da sem sprejel predlog njene smrtno bolnega očeta le zato, ker sem menil, da Verenka noče ničesar več slišati o meni. Izabela je obledela pri tej izpovedi. Najbrže jo je pekla misel, da ji ni njena lepota, marveč jeza nad Verenkino nestanovitnostjo in sočutje do njenega bolnega očeta pridobilo moje srce. Molčala je nekaj časa. Potem je izpregovorila in izprašujoče uprla svoje oko vame: „Tako bo pač tudi drugo res, kar je poročal Monpjer očetu: da je le moje premoženje vzrok, da sem ti boljša ko ta gospodična Kajzer?"

Vznevohjen sem vstal. Ona pa me je trdno držala in zahtevala odgovora „Ko me je spravil tvoj oče sem, nisem niti slutil, da si bi bila kaj premožna. Mislim sem takrat, da so dragulji, ki jih je rešila Marta ob požaru gradu, vse vaše premoženje. Pozneje sem pač slišal od tvojega očeta, da si bogata; toda to ni nič uplivalo name, da sem pritrdil k zaroki.“

„Glej, to sem si mislila. Nikdar te nisem imela za samopašnega. Tudi Marta je rekla očetu, da te Monpjer črni. On je namreč trdil, da me hočeš vzeti le zato, da poplačaš z mojim denarjem dolgove tvojega botra in nekoliko popraviš kolibo grad ča, ki si jo tako lepo naslikal, ki pa mora biti revna stvar v primeri z našim starim Valdulerjem.“

Jeza do nramnega spletkarja je kuhala v meni. „To je pisal ta plemenitašar, med tem ko biva pod streho mojega botra in je njegov kruh!“ sem izbruhnil. „In kaj plemenitega ga nagiba k temu, kakor to, da bi pridobil svojemu gospodu nečaku tvoje premoženje? Ravnoto ga nagiba k temu, kar podtika meni!“

„Otroka, ne predpirajta se!“ je zaklicala Marta pri drugem oknu

„Saj se ne prepirava,“ je odgovorila Izabela. „Damian se jezi na Henrijevega strica, in po pravici. Stari spletkar ga je grdo očrnil, kakor sve medve trdili očetu. — Pridi, dragi, sedi zopet k meni in

bodi lepo miren. Glej jaz nimam rada hudih možkih in ko bova enkrat poročena — in to bo prav kmalu — ne smeš se mi več tako ujeziti. Tako, imam ti še nekaj povedati. Kaj misliš, kdo je sedaj-le pri očetu v njegovi sobi in kaj delata? Povem ti na uho: Gospod pisar Pico-ter. In onadva izdelujeta dvojno ženitveno pogodbo, eno za Rudolfa in Marto, in eno za naju. In bojim se, da bo tista za Rudolfa in Marto dosti mastnejša kakor najina. Kaj praviš k temu? Ne boš li zavidal svojemu prijatelju, če da oče skoro vse njemu?"

Rekel sem, kar je njej prav, je tudi meni, in ona je pohvalila mojo velikodušnost. Potem mi je prišlo na misel: „Kaj pa poreče Zurlauben k taki pogodbi?" Mojega botra mi je bilo žal; če pa je hotel Valduler dati svoji mlajši hčeri manjšo doto, nisem mogel nič proti temu. Pač mi je prihajala misel, da bi tako predlog lahko bil vzrok, da bi zaroko razdril, in pater Sekundus mi je rekel pozneje, da bi bil pred vestjo zadosten vzrok. Toda zdelo se mi je grdo, le radi denarja postati nezveste oblubi. Tedaj sem rekel po kratkem premisleku, če ji zadostuje to, kar ji morem ponuditi v svoji revščini, ne bom izgubljal nobene besede radi njene dedščine. Seveda ji ne bom mogel gradiča svojega botra tako lepo urediti, kakor sem želel radi nje. Da, morda bi morala prebivati celo v mali hišici moje bolne matere in jaz bi jo moral preživljati s svojim slikanjem, ali če bi šlo po poti, s peresom kakor mestni pisar.

Veselo se je zasmejala in rekla; „Gospa slikarja Muosa! Gospa slikarja Muosa! Gospa mestnega pisarja Muosa — hvala za take naslove! No, ti postaneš polkovnik, general in maršal! Kralj te bo povzdignil v viteza in plemiča! In midva ne pojdeva nikdar v Švico, da bi se naselila tam v tistih priprostih razmerah. Kvečjem preživiva tam svoje medene tedne. Potem pa se nastaniva v Parizu, ali če bo kralj spet stoloval v Verzeju, poleg kraljevega parka v ljubki hišici s prelepim malim vrtom, ki pa mora biti prav velik; ker jaz sem že Valdulerja navajena se mnogo sprehajati po vrtu.“

„Izabela, kake gradove zidaš v oblake! In kako veselo gledaš v bodočnost! Da bo kralj zopet delil redove in plemenitaška pisma in da bo stoloval v Verzeju — bo še dolgo do tega! Bolje storiš, da se navadiš na priprosti nagovor, „gospa Muos, kakor da računaš na naslove „gospa polkovnikova“ ali celo „gospa maršalova!“

(Dalje pride.)

Iz življenja junaka za Boga in domovino.

I.

Bilo je lepega jesenskega dne 1805, ko se je vrnil Andrej Hofer, gostilničar v tirolski pasajerski dolini iz sosedne fare Sv. Martina, kjer je bil pri škofovi sv. maši — bila je namreč ta dan sv. birma tamkaj. Tirolski junak Hofer je zelo rad zahajal k Sv. Martinu v cerkev, ker je prav posebno častil sv. Rešnjo Kri. Bil pa je v nekdanjih časih pri sv. Martinu duhovnik, tako pripovedujejo Tirolci, ki je med sv. mašo začel dvomiti, če je v kelihu resnično pričujoča sv. Rešnja Kri. Kar mu kelih vzkipi — prt na katerim stoji kelih — je postal rudeč od sv. Krvi. Tisti korporale še sedaj hranijo v zlati moštranci in ta svetinja je posebno češčena na daleč okolu.

Oče Hofer je sedel v svoji gostilniški sobi ves vesel, da je mogel prisostvovati škofovi sv. maši. Kar mu priteče povedati mali Janezek: »Oče, duhovniki gredo!« In že so stopili v priprosto sobo šentmartinski župnik, med njim pa in svojim tajnikom niso stali nikdo drugi kot častitljivi škof Karl Rudolf. Hoteli so na vsak način spoznati moža, o čegar lastnostih, zlasti o čegar kremenito trdnem krščanskem značaju so toliko slišali. Stala sta si nasproti moža, katerima je imela bodočnost

še mnogo veselih, a tudi težkih ur prinesiti. Oče Hofer je spoštljivo poljubil škofovo roko, je prosil goste, da sedejo in jim je prinesel najboljšega vina, ki ga je premogla njegova klet. Dva kozarca, ki jih je imel v hiši, je postavil pred škofa in njegovega tajnika, gospod župnik pa se je moral zadovoljiti z vrčem. Škof se je zelo prijazno pogovarjal z Hoferjem, dal si je razkazati to in ono, zlasti kapelico božjega groba, ki jo je bil sezidal še Hoferjev praded, pobožni jeruzalemski romar in se je nato poslovil. Lep kos pota jih je spremljal Hofer, predno pa se je vrnil, je poprosil kleče vladiko za blagoslov. Iz srca rad ga je škof podelil temu možu, saj ga je sedaj po prvem srečanju še mnogo višje cenil.

Doma je Hofer na svojo veliko žalost zapazil, da je plačal škofov tajnik materi krčmarici tisto malo postrežbo. Še tisti dan je šel denar iz Hoferjeve hiše, zraven pa je bil listič z okorno pisavo tirolskega junaka: Za sv. maše pri rožnato rdeči sv. Krvi pri Sv. Martinu.

II.

Tiho in žalostno je tekla v maju leta 1809 reka proti Inomostu. V lepo tirolsko deželo je udril Bavarec s svojo vojsko. Bogu in cesarju vdani Hofer se jim je s svojimi pasajerskimi junaki uprl, ter jih skušal pregnati, a ni šlo. Celu cesarski vojski so se umaknili daleč od Inomosta v gore proti Brenerju; iz drugih krajev Tirolske pa so domobranci odlašali priti Hoferju na pomoč.

Pasajerski gostilničar je zamišljen sedel v gostilni na Šenbergu, poslušal je svoje rojake; vsak si je želel nazaj domov k ženi in otrokom, češ, sami itak ne opravimo nič. »Nazaj, nazaj!« to je bila njih misel, tja, kamor Bavarec še ni prišel.

Tu stopi v hišo sivolas starček, se postavi pred Hoferja in njegov vojni zbor in pravi: »Možakarji, jedno vam kar naravnost povem, zaobljubite se presv. Srcu Jezusovemu, potem pa pogumno vdarite z vašo vojsko na Bavarce!« Izgovoril je, se obrnil in šel. Zastonj je bilo popraševanje Hoferjevo, kdo bi bil ta; nihče od vseh navzočih Tirolcev ga ni poznal. — Hofer je sklonil glavo v dlani, čez nekaj časa pa ustane — nič več bojzani in neodločnosti ni bilo na njegovem obrazu.

»Možje«, so bile njegove besede, »prav vsejedno je, kdo je bil ta starček, a to, kar nam je imel sporočiti, je bilo od Boga. Spomnite se, da nam je Presv. Srce še vedno pomagalo. Ubogajmo, zaobljubimo se še enkrat našemu zavezniku — Jezusu! Nedelja po osmini Sv. Reš. Telesa naj velja za celo Tirolsko kot presv. Srca Jezusovega nedelja in naj se najslovesnejše praznuje!«

Navzoči vojskovodje so se dvignili, povzdignili so prste kakor k prisegi in zagrmelo je iz junaških prs: »Obljubujemo!« »Dokler stoji Tirolska, na večne čase!« je zaklical Hofer. »Na večne čase!« so ponovili junaki.

Zdaj je Hofer zahteval papir in črnilo, prašal soseda, kateridanmaja je in skrepko

roko je junaški poveljnik junaških Tirolcev zapisal dnevno povelje: »27. maja 1809. Vse moštvo ima ostati na svojem mestu!«

Vzel je še drugi papir in je napravil: »Ljubi sodeželani! Mi hočemo Bavarce spoditi iz Tirolske s pomočjo Matere božje, in zaobljubili smo se presv. Srcu Jezusovemu. Pridite takoj na pomoč! Če pa hočete biti bolj modri kot božja previdnost, bomo pa tudi brez vas opravili.« To vabilo je dal najuglednejšemu vojskovodji, da je šel z njim dramiti še isti dan sosednje deželane v Inovi dolini.

Za dan 29. maja je bil napad določen; in s kakšnim uspehom? Bavarski hrabri general Deroi se je zastoj ustavljal ob Izelski gori pri Inomostu. Tirolski bramborci so se bili kot levi in ko so videli, da jim iz sosednjih dolin prihajajo nove čete na pomoč, so s tako močjo udarili, da Bavarcem ni ostalo družega, kakor lepo tiho in skrivaj nastopiti zopet proti svoji domovini. Dne 30. maja so hrabri bramborci pod vrhovnim poveljstvom pasajerskega gostilničarja Hoferja zmagoslavno stopili v oproščeno mesto Inomost.

(Dalje pride.)

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Kamnje. K. S. I. D. v Kamnjah priredi dne 23. t. m. lepo veselico na Goričiči. Vspored je: 2 igri, petje, deklamacija. K udeležbi ujudno vabi odbor.

Iz Kojškega. V juliju vprizori kat. slov. izobr. društvo veliko narod. igro »Divji lovec« na novem odru, ki si ga društvo nabavi v ta namen. Posebno mladi člani so navdušeni za to prireditev! Le tako naprej za pošteno zabavo!

Temnica. Kat. slov. izobraž. društvo priredi na praznik sv. Petra in Pavla veselico s petjem, z igrami »Ne kliči vraga«, »Loterija«, »Kotar« z deklamacijami. Sodelujejo bratska društva iz Zagorja, Svetega in Komna.

Črniče. Odbor Kat. slov. izobr. društva izpolnjuje s tem svojo prijetno dolžnost, da se kar najlepše zahvali velec. g. Bolko za prepustitev prostora pri orlovski slavnosti, vsem, ki so kaj pripomogli, se zahvaljuje za njihov trud in vsem darovalcem za lepe darove, — posebno pa še gg. goriškim trgovcem: Lenard in dr. Potazky-Trpin, Culot, Čuferin, F. Leban, Kutin, J. Drufovka, Kuštrin, Šuligoj, Drašček, Bratuž, Hribar, Kopač, Koren, Kat. tisk. društvu in vsem drugim, ki ne dovolijo, da se jih imenuje.

Naša mladina.

Podzveza Orlov za Primorsko naznana, da se bo vršila plenarna seja razširjenega odbora v nedeljo, 23. junija, ob 10h zjutraj v prostorih S. K. S. Z. v Gorici. Predsedniki in načelniki naših odsekov na polnoštevilno svidenje! Na zdar!

Orlovska slavnost v Črničah dne 16. t. m. je mnogim na veselje, nekaterim pa tudi na jezo prav dobro izpadla. Vreme krasno, vdeležba velika, telovadba dobra, godba in petje lepo, srečelov in šaljiva pošta pa za smeh in zabavo. Orlov v kroju je bilo 250—300, pri prostih vajah jih je

nastopilo 100. Bilo je vsa mirno in v lepem redu, brez posebnega izzivanja; le dva napredna suroveža sta poskušala s pestmi ohladiti svojo jezo. — Če bodo črniški fanti tako napredovali, se bodo njih vrste vedno bolj množile. — Nazdar, fantje!

Goriška dekliška Mar. Družba je 9. t. m. imela prelepo slovesnost na Sveti Gori. Sprejetih je bilo v Marijino Družbo na novo 30 deklet, 10 po jih je bilo sprejetih za novinke. Lep nagovor je imel preč. gosp. mons. Pavletič, ki je tudi sprejel dekleta v Mar. Družbo. Prav krasno je prepeval dekliški pevski zbor. — Dekleta so se razšla z novim ognjem in podvojeno ljubeznijo do Device Marije.

Zzornik. »Marijina družba zgoiška« vprizori v nedeljo, dne 23. in 30. junija igro: »Dve materi«. Na vspredu so še druge zanimive točke. — Začetek ob 4. uri popoldne.

Bilje. Mar. družba se zahvaljuje č. g. dekanu Pavletiču za njegov trud ob sprejemu, č. g. Cir. M. Vugi za lep govor in vsem, ki so pripomogli, da se je slovesnost tako lepo izvršila kakor tudi vsem dobrotnikom, ki so vstopnino preplačali. Bog povrni!

Zadružništvo.

Roče. Dne 16. t. m. se je vršil pri nas občni zbor naše hranilnice in posojilnice. Po žalostnem odhodu našega bolnega g. župnika so bili vlagatelji v skrbeh, če ni morda bolezen g. župnika imela kako neprijetno posledico na upravo posojilnice. A gospodje uradniki »Goriške zveze« v Gorici, ki so prišli ta dan gor k nam, so nam podali zagotovilo, da je naša posojilnica tako lepo urejena, kot najbolj vzorna na deželi. Po tej izjavi je samo ob sebi umevno, da nimamo člani nobenega povoda odtegniti se zadružnemu življenju; le to nas je še skrbelo, kedo bo vodil knjige v odsotnosti našega nesrečnega g. župnika; a ko so nam g. uradniki »Goriške zveze« obljubili, da bodo oni sami prihajali k nam vsako drugo nečeljo in imeli tu uradne ure, nam je minula vsa skrb. Posebno smo hvaležni g. vodji Premrou-u, ki nam je z živo in prepričevalno besedo dokazoval koristi in potrebo hranilnice ter nas navduševal k zadružnemu delu, ki sloni na nauku naše sv. vere: Ljubi svojega bližnjega in pomagaj mu! Moramo se tudi tu zahvaliti vsem trem gospodom, ki so nam obljubili, da bodo prihajali zastoj vsako drugo nedeljo v Roče imet uradne ure.

Rihemberg. Podpisano načelstvo tukajšnje »Hranilnice in pos.«, reg. zad. z neom. zavezno vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 30. junija ob 3. in pol pop. v lastnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Potrjenje računa za l. 1911. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti. Načelstvo.

Pevma. Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Pevmi se bode vršil dne 30. junija IV. pobinkoštno nedeljo t. l. v župnišču v Pevmi ob 5. uri popoldne s sledečim vspredom: 1. Pozdrav in poročilo načelnika. 2. Poročilo računsk. pregledovalca. 3. Potrditev računsk. sklepa za l. 1911. 4. Volitev načelstva in računsk. pregledovalca. Slučajnosti. Načelstvo.

Libušnje. Kmečka hranilnica in posojilnica na Libušnjem bo imela občni zbor v nedeljo dne 30. junija t. l. popoldne po blagoslovu v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računa za l. 1911. 3. Volitev načelstva in nadzorstva za prh. 3. leta. 4. Slučajnosti.

Biljana-Medana. Hranilnica in posojilnica Biljana-Medana vabi k občnemu zboru, ki bode dne 30. t. m. ob 5½ uri popoldne v zadružnem prostoru na Dobrovem s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računsk. sklepa za l. 1911. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti. Ako bi ne došlo ob določenih uri postavno število članov, otvori se eno uro pozneje drugi občni zbor pri vsakem številu vdeležnikov. Načelstvo.

Glasnik „Kmečkih zvez“.

Trije shodi na Vipavskem. Ajdovska »Kmečka Zveza« sklicuje za nedeljo dne 23. junija t. l., tri javne shode in sicer v **Kamnjah** ob 7. uri zjutraj, v **Črničah** ob 10¼ uri predp. in v **Batujah** ob 3h pop. Vsi trije shodi se bodo vršili na odprtem prostoru. Na te shode opozarjamo naše prijatelje in somišljenike, da se, kar mo-goče v obilnem številu udeleže in ker so shodi javni, lahko pridejo tudi neprijatelji!

„Slovenska Straža“.

V **Št. Ferjanu** bo v nedeljo 23. t. m. popoldne po blagoslovu občni zbor »Slov. Straže«. Pridite na ta prevažni občni zbor poživiti našo podružnico »Slov. Straže«, ki dela v prid obmejnim Slovincem!

Kaj je z našo organizacijo na Bovškem?

(Dopis iz Bovca).

Pred kratkim sem povdarjal, da na Bovškem moramo kaj več storiti za mladino ter jo odvracati od oštarije. Pa se je našlo par ljudi, ki mojega dopisa niso razumeli. Zdaj pa recimo še par besed, naj bo to komu prav ali ne! — Na Bovškem imamo pred vsem nekaj društev, ki pri svojih veseljih prirejajo ples. Ta društva so: »Narodna čitalnica«, »ognjegasno društvo«, »veteransko društvo«, »olepševalno društvo«, in društvo »Rombon«. Vsa ta društva omejujejo svoje delovanje na večje ali manjše število plesov. To smo zadnjič tudi po pravici grajali in bomo še! Dalje imamo od nekaj gospodarskih organizacij, ki seveda plesov ne prirejajo, ki pa so že mnogo dobrega storile našemu ljudstvu. To mora priznati vsakdo, ki ni slep in gluhi! Posebne zasluge ima naša »Hranilnica in posojilnica«, ki je z naročanjem blaga neizmerno koristila ljudstvu. Celo naši nasprotniki so ji hvaležni, ker je vsled njenih naročil cena blagu povsod nižja. — Voditelj katoliškega gibanja na Bovškem nimamo namena napadati, posebno tistih ne, ki res delajo. Toda dober svet sprejme brez jeze lahko še tako učen človek. In ta naš nasvet je, kar smo že zadnjič povedali: **Skrbite za mladino!** Naša izobraževalna organizacija na Bovškem ne gre naprej! Tega je kriv v prvi vrsti tisti vražji ples, v katerega razna društva, ki smo jih zgoraj našteali in pa tudi posamezni krčmarji, vabijo našo mladino!

Najboljši ples ni nič vreden! Kakor je meni znano, je bil na binkoštni ponedeljek na Bovškem na petih krajih ples, ki so ga to pot krčmarji sami priredili. Koliko denarja se tukaj zapravi, ki bi se dal boljše obrniti. Kar se tiče naše mladine nismo pisali, da so vsi taki, ker je tudi nekaj mladine, ki ne hodi na ples. To jim je le v čast. Če smo dalje povdarjali, da snijmo v Bovcu katoliška društva, ki bi mogla še drugi mladini pokazati lepšo pot, danes povemo, da ta društva so **Marijina družba** in naši »Orlic«. Zač bi nam bili res lahko vzgled nekateri drugi kraji, ker taka društva so že veliko dobre

ga storila med Slovenci, posebno zadnja leta. Saj so že skoraj povsod razširjena po naši lepi domovini, le na Bovškem ne. Z Bogom in Marijo, to bodi naše geslo! — Upam, da sedaj ne bo razburjenja in da ste me vsi razumeli. Dopisnik.

Proti bogokletstvu „Soče“.

Iz Tomaja. — V nedeljo 16. t. m. imelo je tukajšnje na novoustanovljeno K. S. I. D. svoj javni ustanovni shod, kateri je bil vzlic temu, da je mnogo Tomajcev hitelo ta dan na Opčine okušat župo tridesetletnega tržaškega Sokola, prav dobro obiskan. — Na shod prihitela sta tudiodposlanca S. K. S. Z. iz Gorice vrla gospoda Fr. Kremžar in pravnik I. Jež, katera sta zbranim zborovalcem govorila. Prvi gospod je pojasnil pomen K. S. I. D. gosp. Jež pa je prav posebno ljudem pokazal, kam zavede človeka branje brezverskih časopisov pisanih v duhu »Svobodne Misli«, kakor tudi goriška »Soča« in socialnodemokratska »Zarja«, kateri ste se drznili ponatisniti in širiti med pošteno krščansko slovensko ljudstvo naravnost gnjusne nauke brezverca Machar-ja, kateri nasprotujejo popolnoma staremu slovenskemu geslu: »Vse za vero, dom, cesarja!« Na to sprela se je proti temu početju predlagana resolucija. V odbor izvoljeni so bili od navzočih udov možje in mladeniči, od katerih pričakujemo, da bodo vedno stali trdno kakor kraški kamen v vrstah K. S. I. D.

Iz L e v p e so nam poslali ondotni občani ostro resolucijo proti »Sočinemu« bogokletstvu. Sto in dvajset mož, fantov, žena in deklet je podpisalo resolucijo ter s tem dalo duška ogorčenju nad nesramnostjo, s katero so svobodomislec pri »Soči« oskrunili najsvetejšo svetinjo naše vere.

Med poštenim slovenskim ljudstvom ne sme biti prostora za ljudi, ki imajo v sebi bogokletnega duha »Soče« in drugih svobodomiselnih listov. Katoliško ljudstvo, na plan!

Novice.

V mašnika bodo posvečeni dne 26. julija sledeči gospodje, in sicer za goriško nadškofijo: bogoslovci iz četrtedga letnika: čč. gg. Ballaben Angel, iz Brume; Bregant Evgen, iz Ločnika; Bregant Ivan, iz Ločnika; Črnigoj Franjo, iz Sv. Križa; Dilena Rudolf, iz Mariana; Pastorichio Ivan, iz Gradeža; Plet Nikodem, iz Ajela; Sartori Henrik, iz Gradiške; Zanolla Nikolaj, iz Starancana; Zorzenon Peter, iz Romansa in iz 3. letnika č. g. Falzari Ivan, iz Mariana. — Za tržaško škofijo čč. gg.: Lovisa-tor Roman, iz Trsta; Svecich Ivan, iz Momi-ana; Ujčić Ivan, iz Pazina; Vascotto Jernej iz Izole; Žužek France, od Sv. Gregorja na Dolenjskem. — Za poreško, čč. gg.: Bressan Ivan, iz Ajela; Miniussi Ažapit iz Ronkov.

Na Goriškem je zanimanje za evharistični kongres silno veliko. Kakor kažejo

različna poročila bo udeležba s slovenske strani v goriškinadškofiji povsem častna. Slovenskih udeležencev bo okoli 450. — Priporočamo prirejanje sestanke po društvi, da se ljudem pojasne vsi dvomi. Marsikdo bi šel, pa je premalo poučen.

Poročil se je v Vel. Žabljah 12. t. m. bivši predsednik Orla g. Alfonz Stokelj z gđc. Amalijo Merkelj. Vse najboljše v novem stanu!

Vpisovanje v gimnazijo. Vpisovanje učencev, nanovo vstopajočih v prvi razred (s slovenskim učnim jzikom), se bo vršilo za prvi razred dne 30. junija, od 8. do 12. ure v gimnazijski ravnateljevi pisarni. Ob teh dneh naj učenci v spremstvu staršev ali njih namestnikov ali pa po pošti predložijo sledeča izkazila: 1. krstni (ali rojstni) list, 2. obiskovalno izpričevalo. Na prepozne prijave se ne bo oziralo. Tisti starši, ki nameravajo svoje sinove vpisati in dati izprašati šele v jesenskem roku, so prošeni, da to naznanijo ravnateljstvu ali pismeno ali ustno že do dne 15. julija. — Sprejemni izpiti se bodo v poletnem roku vršili dne 5. julija od 10. do 12. ure dopoldne pismeno, od 3. ure dalje ustno. Učenci, ki so bili v juliju sprejeti, naj se zglase šele 19. septembra pri slovesni otvoritveni maši. Pri sprejemnem izpitu za prvi razred se zahteva: 1. iz veroznanstva toliko znanja, kolikor si ga more učenec pridobiti v prvih štirih tečajih ljudske šole; 2. v učnem jeziku (slovenskem): spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih nauk iz oblikoslo-vja, spretnost v analizi prosto razširjenih stavkov, praktično znanje pravopisnih pravil; 3. v računstvu: izvežbanost v štirih osnovnih računskih načinih s celimi števili. Vsak nanovo sprejeti učenec plača pri razredniku prvega šolskega dne, t. j. 20. septembra, sprejemnino 4 K 20 h, učnino 2 K 60 h in igralnino 1 K, skupaj 7 K 80 h. —

Novi okrajni šolski nadzorniki. Za okrajne šolske nadzornike so imenovani: Za goriški okraj dr. Jožef Pavlin, gimnazijski profesor v Gorici; za toliminski okraj Andrej Lasič; za sežanski okraj Matej Kante; za gradiščanski okraj Rudolfa Bettiola, za Gorico (laške šole) Avgust Zurman.

Zdravje vlč. g. Andreja Štreklja. Poročajo nam da se je vlč. g. Andr. Štrekelj, vikarju na Pečinah, ki je bil nevarno bolan, obrnilo veliko na bolje.

Radi boleznj vpokojen je č. g. Miklavž Kocjančič, župnik v Ročah. Nesrečni gospod se nahaja v goriški umobolnici. — Kakor pravijo zdravniki, ni upanja, da bi ozdravel.

Petindvajsetletnica zvestega službovanja. G. Anton Simsič, oskrbnik grofa Baguer-ja, praznuje 23. t. m. petindvajsetletnico svojega zvestega službovanja. — Častitamo! — Več prijateljev.

Tudi mi se pridružimo častitkam prijateljev ter želimo blagemu možu in njegovi vzorni družini vse najboljše tudi za prihodnje!

Sv. misijon v Srpenici. Srpenica: Od 9. do 16. junija smo obhajali sv. misijon.

Vodili so ga preč. gg. oo. lazaristi iz Celja: Kitak, Birk in Zorko. Udeležba je bila — posebno proti koncu — izredno velika. Prekrasni in pretresujoči govori so ljudstvo ganili do solz. Zato pa so tudi sv. spoved opravljali z ginljivo pobožnostjo. Sv. obhajilo je tudi veliko mož prejelo skozi cel teden vsak dan. Sv. obhajil je bilo 2700. V nedeljo je bila sklepna procesija z Najsvetejšim! Enoglasna je bila sodba, da take procesije na Srpenici še ni bilo.

Presv. Srce Jezusovo dodeli nam stanovitnosti!

Smrtna kosa. Ravnica: Pred enim tednom je umrl tu obče priljubljen stric Stefan Pavlin. Življenje njegovo je bilo nad vse vzgledno. Zanimivo je, da je rajni dosti romal. Bil je dvakrat v Rimu, enkrat v Lurdu, enkrat v sv. deželi, v Jeruzalemu, večkrat v Loretu in drugih bližnjih božjih poteh; še zadnjič je bil na Brezjah z nami... Sedaj je pa poromal v večni Jeruzalem. — Imel je krasen pogreb. Vodili so sprevod trije duhovniki in en bogoslovec. Mir njegovi duši!

V St. Ferjanu je umrla 19. t. m. prevadena s sv. zakramenti cerkovnikova so-proga Elizabeta Hlede, rojena Knez, v starosti 25 let. Poročena je bila dne 5. novembra l. 1910. Pokopljejo jo 21. t. m. ob 4h popoldne. Blaga pokojnica počivaj v miru! Preostalih naše sožalje!

»Domen« se ponovi. Kakor čujemo, ponovijo dijaki na splošno zahtevo dne 30. junija »Domna« v Centralu. — Opozarjamo že sedaj na to.

Visoki gost se je mudil v torek, sredo in četrtek v Gorici; nadvojvoda Friderik je kot armadni inšpektor nadziral tukajšnje posadko. Tukajšnji dragonci so imeli ob tej priliki vaje na Rojah. Moštvo in podčastniki so se pri teh vajah izkazali zelo do popoludne okoli 1 ure so začeli prihajati dobro.

Občinske volitve v Gorici. Kakor se poroča, je vlada vzela magistratu volilne imenike, ki so polni napak. Namestništvo bo vse imenike pregledalo in nato bo magistrat moral sestaviti nove imenike po navodilih namestništva.

Pred porotnimi razpravami, ki se bodo pričele v ponedeljek 24. t. m., se bosta razpravljala le dva slučaja: 1.) Kakor smo že zadnjič poročali, se bo vršila v ponedeljek razprava proti »Soči«, ki jo toži urednik Fr. Kremžar. — 2.) Tudi drugi slučaj je radi žaljenja časti potom tiska. Bivši obtoženec v procesu radi »Banke popolare« Lenassi toži tedanjega načelnika porotnikov Velicogno radi neke izjave v listih. — Fr. Kragelj ki je umoril ženo in otroke, pa je prišel že pred drugega Sodnika.

Mednarodna avtomobilska tekma. Te dni se vrši po naših avstrijskih planinskih deželah tekmovalna dirka avtomobilistov. Udeležuje se te dirke ponajveč visoka gospoda aristokracija in pa člani vladarskih rodbin. Nadvojvode Karl Franc Jožef in pa Salvator sta se te dirke udeležila samo kot gledalca, med tem ko se je Jožef Ferdinand udeležil dirke kot dirkač. Začela se je dir-

ka na Dunaju, nato skozi Tirolsko po Koroškem, Primorskem skozi Gorico in Gradiško, Trst, Opatijo spet na Dunaj. V sredo popoldne okoli 1 ure so začeli prihajati avtomobili skozi Gorico; povsod je bilo po cestah veliko ljudi ki so z zanimanjem opazovali razne velike avtomobile. Čudno je, da se Italijani v Gorici niso prav nič zmenili za visoke gospode in nadvojvode med tem ko so bile v Gradiški ceste, po katerih so vozili dirkači okrašene prav okusno z zastavami, velikimi in malimi. Stroški te dirke znašajo okroglo 2 milijona 500 tisoč kron. Lepi denarci!

Neverjetna je novica, ki se širi, da je v Ročinju nek slaboumen človek prigovarjal druge ljudi, naj vržejo bombo na avtomobil št. 64, na kojem se je pri zadnji dirki vozil nadvojvoda Josip Ferdinand.

C. kr. okrajni šolski svet v Sežani je dovolil onim učiteljem, ki mislijo iti na sokolsko slavnost v Prago, da smejo končati šol. leto že 25. t. m. Bomo videli, kaj bodo pa oblasti dovolile našim za evharistični shod na Dunaju. Enake pravice vsem!

Koliko so »koštale« kanalske volitve? Kanal: Liberalci so obljubili za vsakih 5 K — 200 K v dobrodelne namene, ako jim dokažemo, da so toliko izdali za volitve. Ponudbe ne sprejmemo. Ker 1.) je brez podpisa; 2.) spisal jo je oni, ki nič dati ne more; 3.) jim odstopimo svoto, katero bi mi zaslužili v pokritje raznih stroškov in dolgov — tako smo radodarni. — Volilnih stroškov pa je bilo še več, ker »N. č.« ni omenil in ni vštél mesa in klobasic.

Sklep likvidacije liberalne »Trgovsko obrtne zadruga« bi se imel napraviti dne 16. t. m. ker pa ni bilo prišlo dovolj udov na občni zbor, se vrši tozadevno zborovanje v nedeljo dne 30. junija ob 10. uri predpoldne ob navzočnosti vsakega števila zborovalcev. Več oglas.

Špijone love na Tolminskem. Iz Volč: Pred kratkim so aretirali »planinca« v Volčah dva Rezijana-brusača, ki sta dobro znana po vsem okraju in stalno bivata v Kobaridu, da eden je celo rojen v Kobaridu. Po preiskavi seveda so jih morali spustiti. — V pondeljek dne 10. t. m. se je peljal preč. g. kurat iz Drežnice od sv. Lucije zvečer domov. Na Kamnem ustavi voz častnik planincev, ki je od Volč sledil vozu na biciklu, misleč, da se pelje kak vohun v vozu. Dobro, da je častnik spoznal g. kurata, ker če bi ga ne bil spoznal, gotovo bi ga bil aretiral in g. kurat bi bil prenočil v zaporu v Volčah mesto na Drežnici. — Tako pazijo pri nas — v Trstu pa imajo regnikoli prost vpogled celo v arsenal! — Zanimalo bo marsikoga tudi to, da sedaj nekaj časa vedno spremlja kompanijo planincev en c. kr. orožnik. — Delati mora tudi vaje, kakor drugi vojaki.

Rešena tožba radi Jonkovega avtomobila. Iz K o b a r i d a: V soboto dne 15. t. m. je bila komisijonelna preiskava avtomobila, ki se je pokvaril lansko pomlad, in radi katerega je tekla tožba med g. Jonkom et comp. in avtomobilno del. družbo. Vsa komisija je štela 26 udov, med njimi gosp. glavar, trije advokati, trije šoferji, eden iz

Pariza, eden iz Trsta in en domač itd. — Tožbo je zgubila družba, ker se je izkazalo, da je avtomobil slab. Toraj tako je zadeva po več kot enoletni tožbi rešena v prid g. Jonkotu et comp. Ker ta avtomobil že več kot eno leto ni vozil, prevažal je g. Jonko pošto in pasažirje s svojim tovornim avtomobilom, čez katerega se je vse pritoževalo. Sedaj upamo bo tudi temu konec, kajti g. Jonko et comp. bo gotovo sedaj napravil še en nov avtomobil za pošto.

Morilec Kragelj — umrl v ječi. — Morilec Fr. Kragelj iz Modrejc, ki je 28. marca umoril ženo in otroke, je umrl v ječi 16. t. m., lepo spravljen z Bogom. — Vzela ga je jetika. Zelo ga je pekla vest in večkrat je klical duhovnika, da ga je tolažil. Dne 18. t. m. so ga pokopali.

Samomor sleparia. Na Sveti gori se je usmrtil pret. teden vpokojeni orožnik P r a h iz Bat, ki je s ponarejeno menico na ime župana iz Bat hotel oslepariti več zavodov v Gorici. Pokopali so ga brez duhovnika.

Smrtna nesreča. Ko je v sredo neki voznik vozil vino iz Vrtojbe v Št. Andrež, sta mu padla z voza dva otroka, katerih eden, star 7 let, je ostal na mestu mrtev.

Strela v Gorici. V noči od nedelje na ponedeljek je v Gorici razsajala huda nevihta. Nekako ob 1/22 po noči pa je strela udarila v strelovod ženskega samostana v ulici Orzoni, kjer je vsled silnega zračnega pritiska bilo pobitih mnogo šip na oknih, kar je med gojenkami povzročilo silen strah. Strela je na to odskočila čez vrt, kjer je podrla ograjo na hiše v ulici Brolo, kjer je napravila veliko škodo. V hlevu Jožefa Brešana je ubila 600 K vredno kravo, na hlevu mu je napravila 1000 K škode. V hlevu Ivana Brumata je ubila 700 K vrednega vola in 600 K vredno kravo. V hlevu Alojzija Berlot pa je ubila 1400 K vredna vola mesarja Novotnega. K sreči se ljudem ni zgodilo nič.

Vojaški nabor je bil včeraj v Gorici, od 36 mladeničev je bilo potrjeni 9.

Iz Sedmograškega nam pišejo ondotni naši rojaki: V št. 23. »Novega Časa« je bilo pismo, da je v kraju Palota Ilva dne 1. junija strela ubila 17 delavcev. Ta novica ne odgovarja resnici. Zato naj bodo domači brez skrbi za svoje, ki jih imajo v sedmograških šumah. Tu so drvarji skoro samo Tolminci. (Opomba uredništva: Ono novico smo povzeli po drugih listih, ki so jo prinesli kot brzojavko. Najbrže pa je pri teh čudnih imenih ime dotičnega kraja v brzjojavki bilo tako popačeno, da je nastala iz čisto drugačnega imena le pomotoma Palota Ilva. Vsem rojakom tam doli: Pozdrav! Bog daj zdravje in srečo!)

Cena črešnjam je, kakor nam poročajo iz Branice, 26 vinarjev kilo. Malo!

Zmaga S. L. S. v Vipavi. Pri dopolnilnih volitvah v Vipavi je S. L. S. sijajno zmagala. Vrlim somišljenikom častitamo!

»Zdravje Bog daj!« Zdravje je za človeka najdragocenejši dar božji. Po nekod na Kanalskem, zlasti v kalskem okraju

imajo navado, da na pozdrav: »Lahko noč!« stalno ozdravljajo: »Zdravje Bog daj!« Zares, lepa navada! Ali je še kod tako?

Devin. Letos bomo praznovali praznik sv. Ivana v nedeljo, 23. tega meseca. Starodavni konjski semenj bo pa v ponedeljek.

Nesreča. Iz Vrsnega poročajo: Posestniku Dominiku P o d b e r š č e k na Vrsnem je poginila edina krava, ki jo je imel. Vredna je bila 500 K, a ne zavarovana. — Ubogi posestnik ima brata že 3 mesece v bolnišnici.

Tatvina. Iz Temnice poročajo, da je bilo 10. t. m. zvečer g. K. Stepančiču ukradenih nad 300 K denarja. Kdo je ukradel — se ne ve. Kot sumljivega so prijeli nekega delavca, ki so ga pa morali izpustiti.

Nesreča na kolesu. Iz Tolmina: V nedeljo popoldne je ponesrečil 19letni Franc Bratuž. Vozil je po trgu na kolesu in v naglem diru zaletel na nekem ovinku z vso silo z glavo v zid. Prenesli so ga domov, kjer je kmalu nato umrl. Bil je doma iz Čepovana in se je tu učil za črevljara. — Bog bodj nesrečnemu fantu milostljiv!

Ponesrečeni častniki. Iz Tolmina: V ponedeljek jutraj pa se je pripetila druga nesreča. Na klancu proti mostu čez Tolminko se je prevrnil voz, na katerem so bili štirje častniki. Vsi so se poškodovali. Hudo se je pri padcu udaril vojaški zdravnik, neki nadporočnik pa se je tako močno poškodoval na glavi, da je ostal v nezavesti. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno. Nesreča se je zgodila, ker baje ni zavora držala.

Liberalna tombola v Solkanu. Solkan. Naši »napredni« so si spet privoščili tombolo. Ravno tako kakor naši otroci ki imajo njih tombole tam okrog Božiča vsako nedeljo, ker drugega ne znajo. — Da se je plesalo, pilo, razgrajalo in preklinjalo do zgodnjega jutra, (seveda vse to na čast sv. Cirila in Metoda) in ponedeljek bolne glave, prazen žep in raztrgani čevlji to je samo po sebi umljivo, brez tega ne zmorejo liberalci nikake veselice. — Sicer pa to tombolanje ne bo Ciril Metodove družbe rešilo, tudi če vsako nedeljo tombolajo in če plešejo še na ponedeljek celi dan. Sedaj se pripravljajo na drugo tombolo, no mi jim želimo dober tek.

Agitacija v »Goriškem kmetijskem društvu« proti »Novemu času«. Z Vipavskega nam piše kmet: Pri »Goriškem kmet. društvu« uraduje neki sicer zelo prijazen gospod (je precej rejen in nekoliko plešast). Pred nekaj tedni je ta gospod nasproti nekemu kmetu — katerega je nagovarjal naj pristopi kot član h G. K. D. — zabavljaj čez »Novi Čas«, češ da hujska ljudi; češ tega podpirate in berete, ne morete pristopiti h društvu. Za sedaj pove mo gospodu samo to, da če misli z »G. K. D.« kdaj prijadrti v liberalen tabor, naj že sedaj ve, da bodo tam, prav gotovo prevroča tla! Razumete!?

Občinske volitve v Gabrijah so se vršile 14. t. m. Pristaši S. L. S. so zmagali v drugen razredu. Hvala vsem zvestim vo-

lilcem, ki so pripomogli, da smo tukaj prodrli, hvala tudi onim, ki so se v zavesti dobre stvari postavil v bran, a so se morali podvreči premoči in nasilju nasprotnikov. — Nismo šli nazaj, saj smo prišli od nič na tretjino, in to kaže, da je moč na naši strani, da je bodočnost naša. Pokazali smo, da nas je veliko, z neustrašenim nastopom smo dosegli, da ne bodo z nami več ravnali tako, kakor so doslej; to nam zagotavlja spretnost naših vrlih mož v novem starešinstvu. — Zakaj pa mislo več naredili? Poglejmo po svetu in primerjajmo pogodke drugih krajev z razmerami pri nas. Zakaj so nazadovali Dunajčan pri lanskim volitvah v državni zbor? — Ker so bili slabo organizirani. Zakaj so pred kratkim zopet tako zmagoslavno prodrli? — Ker jih je izucila izkušnja, ker so se združili, se organizirali, organizirali povsod, na vseh poljih. — In Belgijci? Njih organizacija, gospodarska; politična in izobraževalna, stoji na višku; zato tudi kljub vsem naporom hudobije zmagali in dosegli veliko večino. Učimo se iz teh dogodkov! Kar se godi tam v velikem, se pojavlja pri nas v malem; edino sredstvo, ki vodi druge katoličane k dobrim vspelom, je organizacija, torej je tudi nam potrebna in edino trdna organizacija na podlagi katoliških načel nam bo pripomogla k popolni zmagi.

Liberalci pa se bodo radi svoje zmage še za ušesi praskali in marsikdo bo imel še take slabe urice, da bo vzdihnil: »Za obesit se nam je! Se razumemo!

Izgubljen denar. Neka oseba, ki se je peljala dne 16. t. m. z osebnim vlakom od Jesenice do Sv. Lucije, je zgubila denarnico, v kateri je bilo okoli 30 K. Pošten najditelj je naprošen, da izroči denar proti primerni nagradi na našem upravništvu.

Slovenec v Ameriki na smrt obsojen. Dne 11. t. m. so v Ameriki usmrtili Slovenca Ribariča, ker je v jezi ustrelil 3 osebe ter svojo hčer tudi hotel usmrtiti. Tik pred smrtjo se je spravil z Bogom in tudi s hčerjo, od katere se je ginljivo poslovil.

Pri železniški nesreči, ki se je 12. junija zgodila v Severni Ameriki, je bilo baje ubitih 150 oseb. — Tudi na Švedskem je na neki postaji zadel brzovlak v tovarni. Ubitih je bilo pri tem 18 oseb.

Strelna je ubila 46 oseb v Galiciji.

Velike snežne zamete imajo v Južni Ameriki.

70 delavcev je **podsul** pri neki zgradbi v Saratovu na Ruskem Poljskem. Naenkrat se je namreč podrta stena tovarne in pokopala 70 delavcev.

45 letnica smrti meksikanskega cesarja Maksa. V sredo je minilo 45 let, odkar je bil v Meksiki ustreljen cesar Maks, brat našega cesarja. Na Dunaju v kapucinski cerkvi se je ob tej priliki brala sv. maša zadušnica, katere se je poleg drugih udeležilo več bivših meksikanskih vojakov. Nesrečna soproga nesrečnega cesarja Charlota še živi; toda vsled žalosti se ji je omračil um.

Nesreča v zraku. Dve francoska letalna stroja sta se 17. t. m. v zraku zadela.

Padla sta oba na zemljo. Dva častnika sta mrtva.

Poštni avtomobil padel v prepad. Blizu Toblach na Tirolskem je na neki strmini zdrčal pod cesto poštni avtomobil z 8 osebami. Najboj poškodovana se je neka gospa Durk z Dunaja, ki se ji je zlomila kost nad stegnom

Kolera razsaja v Mali Aziji. V Aleppu oboli vsaki dan 100 oseb, med katerimi jih 80 umre. — Tudi v berlinski okolici se je pojavila kolera. Trije otroci so že umrli.

Požrtvovalna smrt katoliškega duhovnika. Strašen vihar je divjal v soboto zvečer v državi Missouri v Ameriki. Ubityh je bilo 26 oseb. V Johnsvillu (Ohio) je podrli vihar stolp katoliške cerkve med božjo službo. Ubite so bile tri osebe, med njimi tudi duhovnik, ki je vernike pozival, da naj beže, sam je pa ostal v verkvi, da podeli ponesrečencem verska tolažila.

Rešitev ugank se glasi: 1.) Na delo za peti tisoč! 2.) Naša moč je v zastavi križa! 3.) A zdaj ko Novi čas že vsakdo bere in list brezverski vsakemu se studijaz tudi pod zastavo svete vere se vpisati želim — se mi ne čudi!

Pravilno so rešili uganko 3, katerih eden je bil izžreban, da dobi uro budilko. Ko pa smo pogledali knjigo, smo našli, da za letos ni plačal naročnine. Zato smo morali drugič žrebat med dijakom g. Franc Fortunatom, kateremu smo odpustili napako, v katero ga je zapeljala »Soča«, in pa med g. Fr. Pograjcem iz Maribora. Pri žrebanju je imel g. Pograje srečo. — Danes mu odpošljemo uro budilko.

Čez noč zamore obogateti, kdor kupi turško srečko v korist »Slovenski Straži« in ž njo pri žrebanju dne 1. avgusta t. l. zadene glavni dobiček 400.000 frankov. Mesečni obrok znaša samo 1 K 75 v. Vsak naročnik dobi eno srečko v korist revnim otrokom z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastoj. Pojasnila daje za Slovensko Stražo g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Darovi za »Dijasko mizo«. Gospa Zavrtnik 2 K, prof. Ivan Berbuč, deželni odbornik, ker se ni mogel udeležiti nedeljske veselice v »Centralu« 6 K, Jernej Kopač, svecar, namesto ustopenne k veselici v »Centralu« 20 K. Bog povrni!

Rojak iz Drežnice umorjen v zaporu na Tirolskem.

V Bocenu se je v petek danes 8 dni doigral v policijskih zaporih grozen dogodek. Ta dan zvečer je namreč prišel v vojašnico tamošnjih cesarskih lovec mož, ki je rekel, da hoče prostovoljno vstopiti k vojakom. Kljub vsemu prigovarjanju ga ni bilo mogoče odpraviti, zato so ga spravili na policijo, kjer so ga zaprli v zapore. Izdal se je za Franca Fronza. V isti celici sta se pa že nahajala dva aretiranca, in sicer neki Machaschal in pa Anton Koren iz Koseča pri Drežnici, ki je bil aretiran zaradi popolne pijanosti. Medtem ko sta hotela ostala dva spati, hodil je Fronza po celici gor in dol. Machaschal mu je rekel, naj sezuje črevlje ter je potem zaspal. Pozneje pa je zbudil nek šum Machaschalla in ves prestrašen je videl, da hoče Fronza umoriti Korena. Fronza je skočil Korenu na prsi,

potem ga dvignil ter bil s Korenovo glavob tla. Machaschal je hotel priskočiti Korenu na pomoč, toda Fronza je koj priskočil k njemu, rekel je, da je hudič ter je hotel planiti na njega. Machaschal je spoznal resnost položaja ter mirno ležal na ležišču, dokler se ni Fronza popolnoma slekel ter začel plesati okoli svoje žrtve. Na zahtevo Fronze je moral tudi Machaschal plesati okoli Korena. Fronza se je ves čas izdajal za hudiča. Konečno je šinila Machaschalu pametna misel v glavo. Predlagal je, naj se pokliče natakarija, ki naj prinese pijače. Fronza je bil s predlogom zadovoljen in Machaschal je začel klicati na pomoč. Došli redar je Machaschalla izpustil iz celice ter jo takoj zopet zaprl, ko je videl, kaj se je zgodilo. Potem so pa prišli štirje redarji, ki so z največjim naporom ukrotili Fronzo ter ga zvezali. Poskušali so Korena oživiti, a bil je že mrtev. Fronzo so prepeljali na glavno stražo. Preiskava je dokazala, da je Fronza znorel ter v tem stanju izvršil strašno dejanje.

Iz Istra in Istre.

Podgrad v Istri. Odkar imamo v Podgradu novo, veliko in prav lepo cerkev — posvečeno lansko leto dne 9. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu — se tudi mi nekoliko bolj gibljemo. Da bi se, kakor z novo cerkvijo zunanje, tako tudi notranje prenovili, obhajali smo letos od 12. do 19. maja sv. misijon, ki so ga vodili z veliko vnamo č. oo. misijonarji - lazaristi, Eržen, Klančnik in Plantarič. Ljudstvo se ga je udeleževalo z velikim veseljem, pa tudi nekteri tukajšnji gospodje in uradniki — seveda ne vsi. Čast njim, ki so svoje versko prepričanje tako lepo pokazali! Obhajanih je bilo za sv. misijon 2515 vernikov! Posebno krasna je bila sklepna procesija s presv. Rešnjim Telesom. Iskrena hvala č. gg. misijonarjem in Bog blagoslovi njih trud, da bi sv. misijon obrodil mnogo dobrega sadu!

Sedaj hočemo ustanoviti tudi »Marijino družbo«, da bi vsaj še to ohranili, kar je mogoče.

Pretečeni teden smo imeli spet izvanredno slovesnost — kanonično vizitacijo in sv. birmo, ki se je sedaj vršila v vsem jelšanskem dekanatu. Presvitli gosp. vladika je prišel v Podgrad v sredo, 12. junija zvečer in bil prav z veseljem slovesno sprejet. Drugi dan je imel Presvitli sam krasno pridigo in sv. mašo, pri kateri je prav krasno prepeval cerkveni mešan zbor pod vodstvom g. pevovodje S. Grma, na to je bila sv. birma.

Kakor v Podgradu, tako je bil presvitli naš vladika povsod v dekanatu z navdušenjem in odkritosrčnem veseljem sprejet in upamo, da je povsod odnesel s seboj prijetne spomine. Bog mu povrni vsjo ljubezen in dobroto, ki nam jo je skazal!

V kratkem morda še kaj!

Umor v Trebčah. Dne 18. t. m. je v Trebčah pri Trstu posest. Karol Hrovatin umoril bivšo kuharico 38letno Katarino

Kristanovo. Vzrok umora je najbrže ta, ker bogata Kristanova zadolženemu Hrvatini ni hotela podpisati poročstva.

Iskre.

Zastopnik sv. Očeta pri evharističnem kongresu bo kardinal van Rossum iz Nizozemske prebivajoč pa sedaj v Rimu, kjer sodeluje pri kongregaciji sv. Oficija. Kardinal van Rossum je redovnik reda redemptoristov, ki ga je ustanovil sv. Alfonz. Na Dunaju ima ta red več naselbin; glavna je v notranjem mestu, združena s starodavno cerkvijo »Marija na produ« (Maria am Gestade ali Maria-Stiegen). Ta cerkev je že pred leti praznovala svojo tisočletnico ter je slavno znana po možeh, ki so v njej delovali. Tu je pridigal bl. Peter Kanizij, tu deloval posebno sv. Klement Hofbauer iz istega reda kakor kardinal van Rossum. V prvi polovici prošlega stoletja je tu deloval za preroditev dunajskega ljudstva s pomočjo češčenja sv. R. T. — Ima torej velik pomen, da pride ravno soredovnik sv. Klementa Hofbauerja v osebi kardinala van Rossuma kot zastopnik papeža na Dunaj k evh. kongresu. Kardinal zna tudi nemški prav dobro.

Naš presviti cesar pa je že sporočil v Rim sv. Očetu, da sprejme njegovega zastopnika z vsemi častmi na Dunaju, da bo na Dunaju njegov gost in da bo tam stanoval v njegovem cesarskem gradu.

»Domen«.

(16. junija 1912. v »Centralu«.)

»Domen« je narodna igra, ki ji gre mesto takoj, za Finžgarjevimi igrami, ako izvezamo, da je dramatisacija. Česnik je dobro izluščil dejanje od pripovedovanja, predrugačil je konec, ne da bi pri tem kršil Jurčičev značaj. V prvem in tretjem dejanju (tehnično najboljšem) se dejanje s tako dramatično silo razvije do vrhunca, da potegne za seboj vse, igralce in gledalce. A vpleteno je mnogo lepih liričnih mest. Značaji so bolj tipični kot individualni, skoraj bi rekel: nositelji so različnih idej. A noben ni pasiven, nedramatičen: Vse to zagotavlja »Domnu« uspeh p o v s o d, kjer ga bodo predstavljali. Seveda se Česnik ni mogel ogniti velikega pogrška v s a k e dramatisacije: značaji pridejo vsi (razum Jurca) dovršeni na oder.

Goriški srednješolci so zopet pokazali kaj zamorejo, kajti vtis igre na polno dvorano je bil kar najboljši. Iz vse predstave je vela ljubezen, s katero so se vsi igralci oklenili svojih, sicer hvaležnih, a težkih ulog. D o m e n ni igral, živel je svojo ulogo kljub težkim prehodom od ljubezni do sovraštva, od obupa do sreče. Škoda, da je bila modulacija glasu v jeznih trenutkih prerezka, a je bila toliko lepša v liričnih prizorih. Na isti višini sta bila oče J u r e c in A n k a; obe kreaciji za diletante popolni. M e t a in S o v a sta bila dobra: najboljša v zadnjem dejanju. Le mimika Mete v 3. dejanju preveč nenaravna, njena maska premladostna. J e r i c a je bila kljub majhni ulogi dobra. In U r h? In K r š e-

v a n? Zadostuje naj: ostala bosta v trajnem spominu vsem.

Našemu dijaštvu pa: »Naprej po začrtani poti!«

Vodstvu »Kat. Bukvarne«: Ali bi se ne dal sestaviti seznam iger iz svetovnega slovstva, ki bi odgovarjale mišljenju in čustvovanju našega ljudstva? Te bi se potem sistematično prevajale in izdajale v »Ljudskem odru«, ker izvornih iger ni. — »Zbirka ljud. iger« nikakor ne odgovarja iz raznih vzrokov svojemu namenu. A ljudstvo zahteva zabave in duševne hrane! In to polje je, poleg socialnega, velikega dá, največjega kulturnega pomena! — A. M. Mirov.

Zahvala. — Goriško slov. dijaštvo se najprisrčneje zahvaljuje vsem onim, ki so na kateri koli način pripomogli, da se je predstava »Domna« preteklo nedeljo sijajno vspela. V prvi vrsti gre zahvala »Kat. del. dr.« v Mirnu, ki je prepustilo kulise, gđc. igralkam in g. režiserju ter g. pokrovitelju. Dijaštvo se priporoča v bodočo blagohotno naklonjenost.

Kje je dostojnost, kje odločnost?

(Pritožbe z vlaka vipavske železnice.)

Če hočeš, te dve lepi čednosti najti, te prošim, da jih ne hodiš iskat na vlak vipavske železnice. Kar se tam godi, presega že vse meje! Pisec teh vrstic se je že mnogo vozil po najrazličnejših progah, kot sopotnike je imel že najrazličnejše ljudi vseh mogočih narodov, a vsi so se obnašali dostojno; če je pa že kdo hotel biti vroče krvi, so mu drugi sopotniki z odločnostjo povedali, kaj se spodobi in kaj se ne spodobi. Ni pa tako na naši vipavski železnici — skoraj bi rekel, da sem naletel na umazano govorjenje, vedenje in preklinjevanje kolikorkrat sem se v omenjenem vlaku peljal. Z veliko žalostjo mora človek gledati podivjanost, ki se je morala močno ukoreniniti med nekim delom potnikov. Na binkoštno praznike se je neko poživinjeno človeče mladih dečkov in deklet tako surovo vedlo, tako preklinjalo, da je bil to naravnost škandalozen prizor, ki spada znabiti v kako tržaško beznico, nikakor pa v javen voz železnice. Ubogo vipavsko ljudstvo, kaj postaja iz tvojih sinov v tujini!? Najžalostnejše je pa to, da jedna ali dve taki divjačini ne najdeti v celem vozu odpora. Na tihem se marsikdo zgraža nad njunim početjem, a da bi odločno in jasno zahteval od dotičnih dostojnosti, do tega se nikdo ne ojunaci. In vendar ima v vlaku vsak pravico to zahtevati, ker je plačal voznino zato, da se mirno vozi, ne pa zato, da bi moral poslušati preklinjevanje in druge brezstidnosti. Če opomin nič ne izda, naj se takoj pokliče sprevodnika, ki ima dolžnost napraviti red.

Vem, da je mnogo naših somišljenikov mnogo enakih prizorov doživelo na omenjenem vlaku. To je prava sramota za celo vipavsko dolino in postavlja tudi tam živečo veliko večino dobrega in poštenege uljdstva v najslabšo luč pri tujcih, ki so

potujoči priče takih škandalov. Zato pozivljamo naše može, mladeniče, žene in dekleta k odločnosti; v vlaku naj si take neslanosti, naj pridejo že od kogarsibodi, kratkomalo prepovedo. Dostojnost naj zopet zavlada! Koliko pohujšanja in žaljenja Boga se vsaki dan zgodi vsled neodločnosti! Cesarja se ne sme žaliti, hitro je človek v luknji, Boga se pa kar javno žali in preklinja, mlada srca z svinjarijami zastruplja. Ali nismo kot katoličani dolžni postaviti se za svojega Boga in za nedolžnost duš, ki jih je On s svojo krvjo odrešil? Torej odločnost, ljudstvo vipavsko; proč s škandali iz vaših vlakov!

Bilje. Gimljivo slovesnost smo praznovali minulo nedeljo, ko je bilo sprejetih 16 novink v Mar. družbo. Krasen govor je imel č. g. Ciril M. Vuga, sprejem in vsako slovesnost je vodil č. g. dekan Po sprejemu pa je Mar. družba priredila krasno in spodbudno veselico. Vse točke programa so lepo uspele. Nad vse je pa ugajala igra »Dve materi«. Ne vem koga bi hvalil, a reči moram, da vse igralko so se potrudile, da bi igralko naravno neprisljano, in da se jim je to posrečilo svedočič dejstvo, da je mnogo izmed poslušalcev hote ali nehote, očitno ali skrivno moralo točiti solze ganutja. To je najlepš dokaz, da so igralko dobro pogodile svoje neprav lahke vloge, in pa da trud, ki so ga imele s težko igro, ni bil brezuspešen. Želimo, da bi nas Mar. družba kmalu razveselila še s tako lepo prireditvijo. Da to je prava pot, na katero naj krene vsa dobromisleča mladina! Tu ima tudi mladina poduka dovolj za življenje in tudi veselje brez greha! Naj ne išče poduka tam, kjer ga ni, in kjer se nobena prireditev ne konča drugače kakor — s plesom — trudno glavo — in praznim žepom!

Sirite NOVI CAS!

Ferdinand Resen

GORICA — Gosposka ulica 4 — GORICA

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

veliko zalogo perila in blaga za moške obleke.

Posebna izbira črnega sukna.

Na zahtevo pošljem vzorce.

PETER LUKMAN,

krojač v Gorici

Križna ulica štev. 8 (Via della Croce) priporoča

slavnemu občinstvu iz mesta in dežele svojo

 krojaško delavnico

Točna postrežba. Cene zmerne.

Srečke v korist „Slovenski straži“

prineso obmejnim Slovencem pomoč, naročnikom v srečnem slučaju bogastvo. Nihče naj ne zamudi zrebanja turških srečk dne 1. avgusta t. l., pri katerem bo vzdignjen glavni dobiček čistih 400.000 zlatih frankov. Vsak naročnik dobi eno srečko v korist revnim otrokom z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastoj. — Pojasnila daje za Slovensko Stražo g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

VINO,

motno, zavreto, pokvarjeno se popravi. Prosi se mal vzorec prinesiti ali poslati.

Naslov pove upravništvo „Novega časa“.

Kdor noče verjeti, naj se prepriča, da ukupi najboljše in najceneje: ure, srebrnino, zlatenino, šivalne stroje vseh sistemov, orkestrijone in druge predmete vse z garancijo pri urarju

M. ŠULIGOJ v Gorici Barriera 43

blizu drž. kolodvora v lastni hiši.

Vsa popravila izvršuje točno, solidno in po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

MIHALJ TURK

GORICA — Na Kornu štev. 6. — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah! Št. 4—

Vid Rojic v Gorici,

Raštelj št. 23

priporoča svojo krojaško delavnico, posebno čast, duhovščini za talarje in v to stroko spadajoča dela.

V. ZNIDARČIČ & DR.

stavb. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbiška dela vseh vrst, izdeluje tudi Wesfal-trope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blek ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja z vedno isto temperaturo. Št. 21

MIZAASTVO

odlikovano z električnim mehničnim obratom

ANT. CERNIGOJ

GORICA TRZAŠKA CESTA št. 18.

Izdeluje: Cerkevne oprave oprave klopi, spovednice, klečalnike, — — — — —

Stavbena dela okna, vrata, podovi. — — — — —

Zaloga pohištva omare, mize, postenje, stolice, okvirje, blazine in šuste. — — — — —

Zaloga: Strugarških in rezbarskih izdelkov. — — — — —

Duhovska Zveza v Gorici

sklicuje po določilu § 29 društvenih pravil

splošni shod vseh udov

na dan 4. julija 1912 ob 10h uri predpoldne v stekleni salon v „CENTRALU“ v Gorici.

Na shodu se bo obravnavalo o praznovanju odpravljenih praznikov; o pismenem občevanju z „Montom“ in o javnih nastopih M. D.

Predsednik.

Josip Oberdank

tovarna sodarice in pokalc.

Pri Sv. Luciji ob Soči. — Zaloga v Kanalu pri ADALBERT IVANČIČ.

Se toplo priporočam gostilničarjem svoj pristni izdelek.

Mirodlnica, Papirnica in Tovarna šolskih zvezkov

KOŽNAR & C. - GORICA

Velika zaloga vsakovrstnih suhih in oljnatih barv, ter vseh v to svrhu spadajočih predmetov.

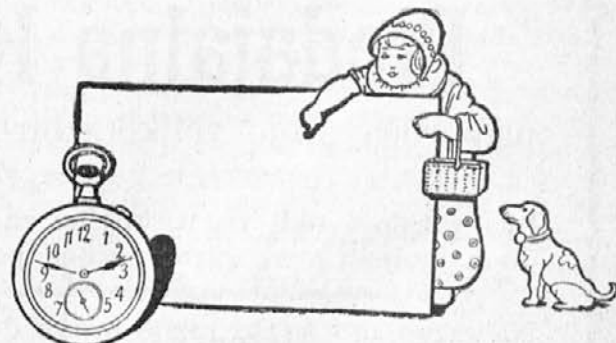
Zaloga angl. vitrijola in sicil. žvepla, mineralnih vodá, kemičnih pridelkov itd. itd.

Zaloga vsakovrstnih knjig in šol. potrebščin, ter raznovrstnega uradnega in ovojnega papirja, pap. vrečic. Velika izbira umetniških razglednic.

Ignac Šuligoj

Sv.
Lucija
ob
Soči

priporoča najboljše ure, šivalne stroje in najznamenitejših tvornic kolesa „Puch“. — Vse po najnižjih tvorniškimi cenah. Sprejema tudi popravila. Večletna garancija za nove in popravljene predmete.

Čevlji za birmance in botre

barvani in črni najraznovrstnejših krojev in kož, ličnega dela, in najboljšega blaga, ter trpežni čevlji za delo, se dobe po nizkih cenah v prodajalnah

„Čevljarske zadruge v Mirnu“
v Gorici na Starem trgu števil. 1.

V Trstu Barriera vecchia 38, Via dei Rettori 1. — V Splitu ul. Staroga suda.

V zalogah vedno sveže blago.

Edina zaloga najboljših
sesalk za gnojnice

navadnih in raztezajočih od
3 m do 4.80 m. Cene od
50 do 80 K.

Razpršilnike vsake
vrste od 4 do 12 K.

Pinter & Lenard
v Gorici, Raštelj števil. 7--8.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče števil. 37
Umetne zobe, zlato zobovje, zlato krone
zlate mostove, zobe na kaučukove plošče
uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe
vsake vrste. 19

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop. Št. 20

Trgovsko - obrtna zadruga v Gorici
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
vabi svoje p. n. gg. člane na

IZVENREDNI OBČNI ZBOR,

ki se vrši

v nedeljo, dne 30. junija t. l. ob 10. uri predpoludne
v zadruginih prostorih.

Dnevni red:

Razdružba zadruge.

Ker občni zbor, sklican na dan 16. t. m. radi prepričle vdeležbe ni bil sklepčen, bo sklepal drugi občni zbor dne 30. t. m. o razdružbi (likvidaciji) zadruge veljavno brez ozira na zastopane deleže.

V Gorici, dne 16. junija 1912.

Načelstvo in nadzorstvo.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Prodajalna Kat. tisk. društva v Gorici

priporoča svojo veliko izbiro krasnih podob za sv. obhajilo in sv. birmo, raznih
roženvencev in molitvenikov.

Ima v zalogi tudi vse tiskovine za cerkve in županske urade, kakor tudi uradni papir od najcenejših
do najboljših vrst, razne pisalne potrebščine, trgovske knjige s papirjem najboljše kvalitete, trpežno
vezane po tovarniški ceni.

Na razpolago so še razne druge devocionalije; tudi vse v Marijino družbo spadajoči predmeti n. pr.
svetinj, trakovi, sprejemnice, diplome itd. so v zalogi.